



Asettamis päätös

25.4.2024

VN/11007/2024
VN/11007/2024-TEM-8

Jakelussa mainituille

EU:n tekoälyasetuksen kansallisen toimeenpanon työryhmän asettaminen

Asettamis päätös

Elinkeinoministeri on tänään asettanut EU:n tekoälyasetuksen kansallisen toimeenpanon työryhmän.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 29.4.2024-30.6.2026. Työryhmän toimikautta voidaan jatkaa, jos se on tarpeen asetuksen kansallisen täytäntöönpanon valmistelemiseksi. Tärkeä välitavoite on valmistella tarvittavat lainsäädäntömuutokset viranomaisten tehtävistä 12 kuukauden määräajan sisällä asetuksen voimaantulosta.

Tausta

EU:n tekoälyasetuksen tarkoituksena on varmistaa, että EU:n alueella markkinoille tuotavat ja käytönotettavat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisten terveyttä, turvallisuutta tai perusoikeuksia. Asetuksessa säädellään tekoälyjärjestelmiä niiden aiheuttamien riskien perusteella. Erittäin haitalliset tekoälyn käyttötavat kielletään ja tietyille korkeariskiseksi luokiteltaville tekoälyjärjestelmille voidaan asettaa tiukennettuja vaatimuksia.

Komissio antoi ehdotuksensa 2021, EU:n toimielimet pääsivät poliittiseen sopuun tekoälyasetuksesta joulukuussa 2023, ja asetuksen odotetaan tulevan voimaan todennäköisesti heinäkuussa 2024. Asetus pannaan täytäntöön vaiheittain eri siirtymäaikojen mukaisesti ja sisältää eri määräaikoja jäsenvaltioille. Mm. perusoikeuksia suojelevien viranomaisten nimeämisen tulee tapahtua 3 kk ja toimivaltaisten viranomaisten nimeämisen 12 kk asetuksen voimaantulosta. Ellei muuta ole säädetty, asetuksen soveltaminen alkaa 24 kk voimaantulon jälkeen.

Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Jäsenvaltioiden tulee kuitenkin säätää muun muassa asetusta koskevista toimivaltaisista viranomaisista ja seuraamuksista. Asetus sisältää paljon vaatimuksia mm. tuoteturvallisuudesta ja markkinavalvonnasta sekä biometrisestä tunnistamisesta erityisesti lainvalvontatarkoituksessa. Jokaisen jäsenvaltion tulee vastata tekoälyn sääntelyn testiympäristöä koskevaan veloitteeseen joko perustamalla oma testiympäristö tai muulla määritellyllä tavalla. Asetus edellyttää myös tietyiltä osin muita muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Jokaisen jäsenvaltion on myös nimettävä edustaja Euroopan tekoälyneuvostoon.

Asetus koskee yhteiskunnan monella eri sektorilla käytettäviä tekoälyjärjestelmiä. Näin ollen asetuksella on vaikutuksia usean eri ministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ja toimijoihin. Asetuksen täytäntöönpanoa varten perustetaan ministeriöiden edustajista koostuva ryhmä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Työryhmän tavoitteet ja tehtävät

Työryhmän tavoitteena on vastata niiden toimien suunnittelusta ja valmistelusta, joita tarvitaan tekoälyasetuksen toimeenpanemiseksi kansallisesti. Tärkein alatavoite on arvioida, mitä kansallista lainsäädäntöä tekoälyasetus edellyttää sekä valmistella ehdotus tekoälyasetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Työryhmä arvioi ja määrittelee, tapahtuuko tämä yhdellä vai useammalla hallituksen esityksellä.

Työryhmän tehtävänä on tehdä esitys:

1. toimivaltaisista viranomaisista, niille osoitettavista tehtävistä, työnjaosta ja vaadittavista resursseista ml. osaaminen
2. asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran käytöstä
3. sääntelyn testiympäristöjä koskevan veloitteen täyttämisestä joko perustamalla oma testiympäristö tai muulla tavoin
4. muista jäsenvaltion veloitteiden täyttämistä edellyttävistä toimista

Työryhmän tehtävänä on lisäksi:

5. suunnitella ja toteuttaa viestintää, myös suhteessa sidosryhmien harjoittamaan viestintään, ja sidosryhmäyhteistyötä
6. tarvittaessa arvioida muita asetukseen liittyviä kansallisia toimia
7. koordinoida osaltaan eri hallinnonaloilla tapahtuvaa tekoälyasetuksen toimeenpanoa

Organisointi

Organisoinnissa otetaan huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n säännökset toimielimen kokoonpanosta.

Työryhmä kuulee tarpeen mukaan työssään muita ministeriöitä, asiantuntijoita, sidosryhmiä ja alan toimijoita. Työryhmä voi tarpeen mukaan kutsua kokoon asetuksen eri osa-alueita käsitteleviä alatyöryhmiä, joissa työskentelyyn voi osallistua myös muita edustettujen organisaatioiden, virastojen tai muiden organisaatioiden asiantuntijoita käsiteltävän aihealueen ja erityisosaamisen tarpeen mukaan.

Pääasiasiallisena edustajana toimiva ministeriön edustaja vastaa valmistelun sisäisestä koordinoinnista omalla hallinnonalallaan, esimerkiksi jos asetuksen soveltamisala jakaantuu ministeriössä monen osaston tai hallinnonalan viraston kesken.

Työryhmän työskentely on tarkoitus järjestää pääosin hybridityöskentelyinä.

Työryhmä

Puheenjohtaja Sami Kivivasara, lainsäädäntöjohtaja, TEM

Varapuheenjohtaja Antti Helin, neuvotteleva virkamies, VM

Muut jäsenet:

Merja Mustonen, johtava asiantuntija, STM

Amanda Mäkelä, erityisasiantuntija, OM

Victor Nyberg, erityisasiantuntija, OKM

Kirsi Miettinen, lainsäädäntöneuvos, LVM

Emma Patovuori, erityisasiantuntija, SM

Stefan Lindström, ulkoasianneuvos, UM

Varajäsenet:

Anna-Mari Wallenberg, erityisasiantuntija, VM

Outi Äyräs-Blumberg, neuvotteleva virkamies, STM

Tomi Kytölä, erityisasiantuntija, OKM

Tomi Paavola, erityisasiantuntija, LVM

Aino Salmi, johtava asiantuntija, SM

Sihteeristö:

Lasse Laitinen, erityisasiantuntija, TEM

Sihteeristöä täydennetään myöhemmin.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä, eikä puheenjohtajille tai jäsenille makseta palkkioita. Kukin organisaatio vastaa edustajiensa mahdollista matka- ja majoituskustannuksista.

Elinkeinoministeri Wille Rydman

Erityisasiantuntija Tiina Hanhike

Liitteet

-

Jakelu

OM Oikeusministeriö
LVM Liikenne- ja viestintäministeriö
STM Sosiaali- ja terveysministeriö
VM Valtiovarainministeriö
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö
SM Sisäministeriö

Tiedoksi

OM DJO EU-oikeus ja tietosuojaja, Amanda Mäkelä
TEM IYR Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto, Sampsa Nissinen
TEM IYR Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto, Juhapekka Ristola
TEM Kansliapäällikkö, Timo Jaatinen
LVM TIO Tietoliiketoimintayksikkö, Tomi Paavola
STM OHO Digitalisaation ja tiedonhallinnan yksikkö, Outi Äyräs-Blumberg
VM JulkICT Tietopolitiikka, Anna-Mari Wallenberg
VM JulkICT Tietopolitiikka, Antti Helin
OKM KTPO Strategisen ohjauksen vastuualue, Henna Närhi
OKM LAMOS Strategisen ohjauksen vastuualue, Victor Nyberg
OKM LAMOS Strategisen ohjauksen vastuualue, Tomi Kytölä
STM TUTO Bioteknologia ja lääkkeet -yksikkö, Merja Mustonen
LVM TIO Automaatioyksikkö, Kirsi Miettinen
TEM OHJY Ohjausyksikkö, Sami Kivivasara
SM PO Kansainvälisten ja EU-asioiden yksikkö, Emma Patovuori
SM PO Poliisitoiminnan ohjausyksikkö, Aino Salmi

TEM IYR RAJU Vientirahoitus, Nathalie Dahl
UM KPO-50 Team Finland-vienninedistämisyksikkö, Stefan Lindström

VN/11007/2024-TEM-8

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: